

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
KRAJSKÉ RIADITEĽSTVO POLICAJNÉHO ZBORU V BRATISLAVE

Špitálska 14, 812 28 Bratislava

Kancelária verejného ochrancu práv Bratislava	
Dátum:	18. 07. 2024
Číslo záznamu:	Číslo spisu:
Prílohy/lisy: 015	Vybavuje:

Kancelária verejného ochrancu práv
Gröslingova ul. č. 35
Bratislava

Váš list číslo/zo dňa
2662/2024/KVOP

Naše číslo
KRPZ-BA-OPO1-7-015/2024

Vybavuje/linka

Bratislava
12. 07. 2024

Vec

**Stanovisko k správe z monitoringu Národného preventívneho mechanizmu
zaslanie**

Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Bratislave (ďalej len „KR PZ v Bratislave“) bola z Vašej súčasti dňa 27.06.2024 pod č. 2662/2024/KVOP doručená správa z monitoringu Národného preventívneho mechanizmu (ďalej len „NPM“), ktorý sa uskutočnil na oddelení policajného zaistenia operačného odboru KR PZ v Bratislave (ďalej len „OPZ“) v dňoch 06. februára 2024 a 19. júna 2024.

KR PZ v Bratislave sa oboznámilo s obsahom predmetnej správy a k jednotlivým zisteniam a z Vašej strany navrhovaným opatreniam, ktoré považujete za potrebné prijať za účelom zlepšenia podmienok osôb obmedzených na osobnej slobode a umiestnených na OPZ uvádza nasledovné:

- a) „vysoká teplota nameraná v celách, kde boli umiestnené zadržané osoby, absencia prístupu čerstvého vzduchu v dôsledku pevne zabudovaných okien a nemožnosť prirodzeného vetrania ciel napr. prostredníctvom mrežovaného otvoru na dverách, predstavujú v súhrne stav, ktorý považujeme za neprijateľný“.

Výmena pôvodných drevených okien na OPZ za nové plastové s nepriehľadným tvrdeným sklom (aktuálny stav - okná nie je možné otvoriť a vetranie je zabezpečené, len otváracou mriežkou širokou cca 4 cm) sa uskutočnila v roku 2017. V rámci rozsiahlej rekonštrukcie, ktorá na OPZ prebehla v roku 2022 až 2023, prišlo následne aj k výmene ventilátorov na jednotlivých celách, ktoré zabezpečujú prirodzenú výmenu vzduchu na jednotlivých celách. Po prvotnej návšteve komisie NPM na OPZ t. j. 06.02.2024 a jej výhradám k vysokej nameranej teplote na cele a obmedzenej možnosti vetrania ciel KR PZ v Bratislave v danej veci požiadalo dňa 28.02.2024 pod č. KRPZ-BA-OPO1-7-003/2024 oddelenie verejného zdravotníctva odbor zdravotníctva SPŠČ MV SR o stanovisko ohľadne prípustných teplotných limitov a posúdenia vybavenia ciel. Dňa 23.04.2024 na OPZ vykonaný štátny zdravotný dozor, ktorý sa vykonáva podľa čl. 2 ods. 4 Nariadenia MV SR č. 922/2015 o celách policajného zaistenia v platnom znení raz za tri roky.

S poukazom na stanovisko regionálneho hygienika Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 29.04.2024 pod č. SPSČ-OZ1-2024/002357-002 k nameraným orientačným hodnotám tepla na celách na OPZ, možno konštatovať, že teplota v čase kontroly komisie NPM na OPZ sa pohybovala približne v stanovených hraniciach podľa vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na vnútorné prostredie budov a o minimálnych požiadavkách na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenie v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhl. č. 259/2008“) bod 1 Tabuľka č. 2b **Optimálne a prípustné podmienky teplotno-vlhkostnej mikroklímy.**

1. 06. február 2024 nameraných 26 stupňov Celzia, - optimálna teplota (22-26), prípustná hodnota (20 – 27) stupňov Celzia,
2. 19. jún 2024 nameraných 28 stupňov Celzia – optimálna teplota (25-28) prípustná hodnota (20 -29) stupňov Celzia.

Zo stanoviska regionálneho hygienika zo dňa 29.04.2024 okrem iného ďalej vyplynulo, že za aktuálnych podmienok (pevné okno s malou mriežkou a malým ventilátorom umiestneným v stene cely), ktorý v skutočnosti vzduch neochladzuje len vháňa vonkajší vzduch do vnútorných priestorov cely, nie je možné zabezpečiť dostatočnú výmenu čerstvého vzduchu na cele. V závere stanoviska regionálny hygienik taktiež k otázke zabezpečenia dostatočného vetrania na cele konštatoval, že ak sa majú zlepšiť podmienky osôb umiestnených na OPZ a to aj vzhľadom na zvyšujúce sa globálne otepľovanie, bude potrebné tento problém riešiť v duchotechnikou alebo klimatizáciou.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti KR PZ v Bratislave dňa 11.06.2024 pod č. KRPZ-BA.OP1-23-010/2024 zaslalo Sekcii ekonomiky hospodárskeho zabezpečenia MV SR žiadosť o prijatie adekvátnych a účinných opatrení, za účelom vykonania zmien, ktoré by zabezpečili dôkladné vetranie, ako aj konštantnú, požadovanú teplotu v priestoroch pre umiestnené osoby na OPZ, pričom navrhovaná forma úpravy vetrania a ustálenej požadovanej teploty by bola zabezpečená inštaláciou rekuperačnej jednotky resp. prostredníctvom v duchotechniky alebo klimatizácie.

b) „inštalácia nástenných hodín na celách“

KR PZ v Bratislave k výhrade ohľadom absencie nástenných hodín na cele zastáva názor, že takéto zariadenie nie je zadefinované v zmysle Zásad pre budovanie ciel policajného zaistenia podľa prílohy č. 1 Nariadenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 92/2015 o celách policajného zaistenia v platnom znení, ako súčasť alebo vybavenie cely. V uvedenom prípade by sa nástenné hodiny mohli považovať za „technické zariadenie cely“, voľne zavesené s možnosťou ľahkej deštrukcie, kde by nebolo možné zabrániť umiestnenej osobe ich poškodeniu alebo zneužitiu s úmyslom ohroziť zdravie alebo život sebe, prípade spolu umiestnenej osobe na cele, alebo ohroziť bezpečný výkon štátnej služby. V prípade ak by aj bola realizovaná inštalácia hodín do jednotlivých ciel ich prevedenie by muselo byť vo forme antivandal a ich napájanie by muselo byť centralizované, aby nenastala situácia rozdielneho ukazovania časových údajov. Osoba umiestnená na cele má možnosť prostredníctvom komunikačného zariadenia „hlásky“ kedykoľvek požiadať policajta vykonávajúceho stráženie cely o sprostredkovanie potrebných informácií týkajúcich sa jej umiestnenia, vrátane informácie o aktuálnom čase. Za týmto účelom bola vykonaná v rámci rekonštrukcie útvaru OPZ aj obmena komunikačného zariadenia. Z uvedeného dôvodu považujem tento návrh za irelevantný.

- c) *v celách pre dve osoby zvýšiť murovanú stenu oddeľujúcu priestor sanitárneho zariadenia (WC) od zvyšku cely a to tak, aby bolo zabezpečené úplné súkromie osoby, ktorá sa nachádza v tomto priestore.*“

S požiadavkou na navýšenie murovanej steny oddeľujúcej WC od zvyšku cely pri umiestnení dvoch osôb KR PZ v Bratislave nesúhlasí s odôvodnením, že v takom prípade by policajti vykonávajúci dozor a monitorovanie umiestnených osôb stratil vizuálny kontakt s umiestnenou osobou. V prípade pokusu umiestnenej osoby o sebapoškodenie, by nebolo možné dostatočne včas zareagovať na kolíziu situáciu a zabrániť takémuto konaniu. V rámci rekonštrukcie útvaru v roku 2023 došlo k úprave a zväčšeniu rozmerov oddeľujúcej steny. Aktuálny stav a súčasná výška murovanej bariéry primerane zabezpečuje súkromie a diskrétny priestor osoby vykonávajúcej fyziologickú potrebu, pri súčasnom zachovaní a eliminácii možných bezpečnostných rizík. Taktiež nebola ohľadom rozmerov oddeľujúcej steny vyslovená výhrada ani počas pravidelných návštev komisií Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania.

- d) *„zabezpečenie vychádzky v otvorenom priestore na čerstvom vzduchu osobám, ktoré sú zadržané viac ako 24 hodín s primeraným vybavením.“*

OPZ je útvarom, ktorý patrí organizačne pod KR PZ v Bratislave, ale je dislokovaný v objekte Prezídia Policajného zboru na Račianskej 45 v Bratislave, kde sídlia aj špeciálne útvary, ktoré pracujú v špecifickom režime, ktorý si vyžaduje určitý stupeň ochrany. Ide o nebytový priestor nachádzajúci sa na 1 poschodí jednej z budov situovanej vo vnútro bloku uvedeného objektu. Ide o samostatne stojaci súbor piatich budov, navzájom spojených komunikačným traktom, lemujúcim okolité ulice. V prípade vychádzky umiestnených osôb na voľnom priestranstve by mohlo dôjsť k odkrytiu identity policajtov so špecifickým zameraním výkonu služby. Priestory parkoviska pred jednotlivými budovami sú vyplnené parkovacími miestami a služobnými cestnými vozidlami. Za súčasných priestorových podmienok, nie je možné technicky vyčleniť ďalší krytý priestor vhodný na vykonávanie hodinovej vychádzky umiestnených osôb na čerstvom vzduchu. Ďalej je nutné zohľadniť maximálnu kapacitu obsadenosti 19 ciel, čo predstavuje možnosť 38 umiestnených osôb. V roku 2024 bolo priemere mesačne na útvare umiestnených cca 200 osôb. Vysoký počet umiestnených osôb a aktuálne personálne kapacity počtov policajtov zaradených do výkonu služby na OPZ v príslušný operačný deň, taktiež ovplyvňujú možnosti, zabezpečiť stráženie osôb vykonávajúcich vychádzku. Pri zabezpečení hodinovej vychádzky je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že v rovnakom čase nemôže vykonávať vychádzku spolu mladistvá a dospelá osoba, ďalej je nutné posudzovať aj procesné postavenie osôb (nemôže dôjsť ku kontaktu osôb, ktoré sú prejednávane v rámci toho istého konania), prípadne sa jedná o rasovú alebo náboženskú odlišnosť. Z vyššie uvedených dôvodov a za aktuálnych podmienok je možné zabezpečiť vychádzku umiestnených osôb len vo vnútorných na to určených priestoroch útvaru.

- e) *ponechať písomné poučenie osobám obmedzeným na osobnej slobode v čase ich umiestnenia v cele policajného zaistenia“.*

Každá novoprijatá osoba je pred umiestnením na celu policajtom OPZ slovne poučená o režime na cele a tiež o všetkých svojich právach, ktoré bezprostredne súvisia s jej umiestnením, čo následne potvrdí svojim podpisom na Zázname o odovzdaní osoby na umiestnenie do cely policajného zaistenia. Všetky písomnosti, ktoré súvisia s obmedzením osobnej slobody zadržanej osoby sú vždy osobe ponechané fyzicky a po jej umiestnení na celu sa bez časovej tiesne môže

oboznámiť s ich obsahom, pričom osobám umiestneným sa odoberajú z bezpečnostného hľadiska len veci a predmety, s ktorými by si mohla umiestnená osoba privodiť zranenie sebe alebo inej osobe (šnúrky, opasky, ostré predmety a pod), ďalej telefón, doklady, peniaze a pod.. V každej cele sa na vstupných dverách vnútornej časti nachádza, v papierovej podobe nalepené poučenie osoby v slovenskom a anglickom jazyku, ale stáva sa, že osoby toto poučenie strhnú a znehodnotia. Pokiaľ je zistené poškodenie predmetného poučenia, príslušníci PZ zaradený do výkonu služby OPZ ihneď zabezpečia výmenu. V prípade zistenia chýbajúceho resp. poškodeného poučenia je uvedená cela až do odstránenia uvedeného nedostatku považovaná za nefunkčnú a do odstránenia uvedeného nedostatku sa do takejto cely osoba neumiestňuje. Po fyzickej kontrole cely a zaregistrovaní takéhoto nedostatku policajtom OPZ, bolo chýbajúce poučenie opäť umiestnené na dvere cely.

KR PZ v Bratislave sa snaží v maximálnej možnej miere reflektovať na aktuálne požiadavky, prípadne riešiť podnety a upozornenia na nedostatky inštitúcií príslušných na výkon dozoru nad miestami, kde sa nachádzajú alebo sa môžu nachádzať osoby obmedzené na osobnej slobode, ktoré by smerovali k zlepšeniu podmienok osôb umiestnených do priestorov OPZ. V neposlednom rade je potrebné poukázať na skutočnosť, že sa jedná o objekt (OPZ) ktorý má určité špecifikácie, a preto nie je možné vyhovieť kladne všetkým predložením návrhom, či už z dôvodu priestorových obmedzení, alebo s dôvodu aktuálnej dislokácie.

Vami zaslanú správu z monitoringu NPM akceptujeme čiastočne, pričom k jednotlivým navrhovaným odporúčaniam uvádzame nasledovné stanovisko.

K bodu podľa písm. a)

Rekonštrukciu alebo výmeny okien na celách neakceptujeme, nakoľko ich výmena za nové bola realizovaná len nedávno, pričom sa prihliadalo prioritne na zachovanie bezpečnostného štandardu vo vzťahu k umiestneným osobám. Ako vhodným návrhom alternatívneho riešenia zabezpečenia výmeny čerstvého vzduchu do cely považujeme za vyriešené výmenou výkonnejších ventilátorov v rámci rozsiahlej rekonštrukcie v roku 2023. Vzhľadom k uvedenému bola taktiež dňa 11.06. 2024 spracovaná žiadosť na Sekciu ekonomiky hospodárskeho zabezpečenia Ministerstva Vnútra Slovenskej republiky so žiadosťou o posúdenie a zabezpečenie vhodného zariadenia vo forme rekuperácie, prípadne klimatizácie.

K bodu podľa písm. b)

S opatrením ohľadne inštalácie nástenných hodín nesúhlasíme s poukazom na odôvodnenie uvedené vyššie.

K bodu podľa písm. c)

Zvýšiť v celách pre dve osoby murovanú stenu oddeľujúcu priestor sanitárneho zariadenia (WC) od zvyšku cely prijať neplánujeme, nakoľko k samotnému zväčšeniu, ako aj zvýšeniu múrika došlo pri samotnej rekonštrukcii s prihliadnutím na bezpečnostné riziko vo vzťahu k umiestneným osobám.

K bodu podľa písm. d)

Zabezpečiť vychádzky v otvorenom priestore KR PZ v Bratislave nie je možné na základe dislokácie útvaru OPZ ako aj aktuálnych priestorových možností objektu prijať a realizovať.

K bodu podľa písm. e)

Ponechanie písomného poučenia osobám obmedzeným na osobnej slobode v čase ich umiestnenia v cele prijímame a z našej strany sú v súčasnosti v plnej miere realizované.

plk. Mgr. Viliam Adamec
riaditeľ

